

DÉLSOMOGY

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 korona. — Félévre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona 50 fill.
— Egyes példány ára 20 fillér. —

Felelős szerkesztő:

Bárvárh Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Igmándy-utca 60. szám.

Kéziratot vissza nem adunk.
Nyílt-tér garmond sora 40 fill.

Zrinyi!

Háromszázharminczhét esztendeje annak, hogy Zrinyi Miklós, Szigetvár dicső hőse és többnyire névtelen fél-isten társai vértanu halált haltak e vértáttatta földön ahazáért és királyért.

A nemzeti büszkeségnek a nemzeti bánatnak érzelmvíhara hullámszik fel a honfi kebelben, midőn Zrinyi ki-rohanásának emlékét üljük. Mert nagyon sok fájdalmas emlékezet csatla-kozik a szigetvári dicsőséghez.

Éppen azért jó néha fölfrissíteni az emlékezetet, mert mint Ciceró ezelőtt kétezer esztendővel mondta. „A történelem az élet mestere, az igazságnak világa.“ És ez a mondás azóta nagyon is sokszor beteljesedett. De nekünk ugylátszik hiába ir és tanít a történelem, mert mi nagyon szeretünk felejteni, sőt felejtjük még a felejtethet-leneket is. De ne felejtünk!

Emlékezzünk régiekről!

A viadal mely 1566-ban itt viva-tott Szulejman rengeteg hada ellen, forduló pontot képezett Európa törté-nelmében.

Itt dönt el, az egy hónapon át hi-ába vivott fészek előtt, hogy vajjon a kereszt vagy a félhold fogja-e rányomni a pecsétjét Európa jövődjére. A török hatalom hanyatlása Szigetvárnál kezdő-dött. A szigetvári véraldozat uralmat biztosított a kereszténységnek Európá-ban. De hazánknak enyhet nem hozott.

A haza nem lön megmentve.

Nem is csoda, mikor veszni hagyták.

Jól tudjuk a történelemből, hogy 24 nappal Szigetvár eleste előtt Miksa császár és király százhuszezer ember-rel ott állott a Rábca völgyében és Zrinyi megmentésére még egy mozdu-latot sem tett, pedig tudta, hogy ve-szélyben a haza. Bátran megmérkőzhe-tett volna Szulejman hadával, de nem tette, hanem veszni hagyta Szigetvárt és a Dunántul többi erősségeit, Babó-csát, Vizvárt, Csurgót. Ezeken kívül

még Gyulavárát, Jenőt (a mostani gyá-szos emlékü Világost). Szóval veszni hagyta egész Magyarországot.

És mindezt azért, hogy épségben tartsa seregét Bécs fedezésére.

Zrinyi pedig martyr halált halt a hazáért és királyért. A ki azt hiszi, hogy meghálálták Zrinyi utódainak a sziget-vári önfeláldozását és hűségét az na-gyon téved. Mert az a hála a mit a Zrinyiek utódai nyertek, az borzalmas volt az irtózatig.

De legalább háláljuk meg mi szig-etváriak a magyar Leonidásnak hősi önfeláldozását.

Gyujtsunk szövétneket a honsze-relem lángjánál s miként eddig min-den évben, úgy ezentul is áldozzunk emlékének.

Álljon mindig intő példaul elő-tünk a szigetvári tragédia. És jusson eszünkbe, hogy ez ismétlődhetik a je-leben is, csak hogy más változatban, mert mások a szereplők, de a dolog lényege azért egy és ugyanaz marad.

Igaz, hogy Zrinyi karddal küzdött a hazáért, de mi most már nem puszt-iggyverekkel küzdünk, hanem ész-szel és kézzel munkálunk a haza ja-ván, de a cél azért ma is az mi ak-kor volt, hazánk boldogulása.

Jól tudjuk, hogy Zrinyi büszke ön-érzetes ember volt, jól tudjuk azt is, hogy semmiféle fenyegetés ijesztegetés-sel őt megrémíteni nem lehetet, de azt is jól tudjuk, hogy senki fiának meg nem hódolt, még olyan nagy urnak sem mint Szulejman török szultán, ki neki rangot, tömérdek aranyat, vagyont kínált cserébe.

Kövessük hát őt ezen szép jel-lemvonásában is. Legyünk mi is az utódok önérzetesek és ne legyünk talp-nyaló szolgálai senkinek a világon még pusztla udvariasságból sem Senki va-gyona, aranya ne kábítson el bennün-ket, s ha mindjárt ropógós ezrest, vagy csengő aranyat, hivatalt kínálnak is hitünkért, elvünkért, hazánkért cse-rébe. Ne tántorodjunk el. Ne legyünk

az arany borju — vagy egyes magu-kat feltolt és felfujt képzelt nagysá-gok bálvány imádói.

Sajnos ugyan, hogy a jelenben sok embert eltántorit a csábos ígélet és a csengő arany, a miért aztán kész áruba bocsájtani mindent, családját becsületét de még a hazáját is.

(Nem is olyan régen fordult elő ilyen eset). De ne adja az ég, hogy akadjon több követője.

Miként Zrinyi kitarított végórájáig a becsületes habár egyenlőtlen küzde-lemben, akként tartunk ki mi is. Mi-ként Zrinyi nem adta meg magát a tul-nyomó hatalomnak, hanem elszántan küzdött, akként cselekedjünk mi is mindig, ha igaz ügyet védünk és ha drága hazánk megmentéséről van szó.

Ha hiven követjük Zrinyi és tár-sainak példáját és összetartunk, úgy az ő sorsára most már nem juthatunk.

Mert az összetartozandóságban rej-lik az erő.

Éppen azért, ne duljon köztünk átkos pártviszály, honfi, honfira, ne vádaskodjék, mert akkor a szerencsét-len feldarabolt lengyelország sorsára ju-tunk, melyet a kül ellenség csak ak-kor tudott megdönteni, midőn, fiai vad gyűlölésséggel küzdtenek egymás ellen.

Igaz, hogy az itt élő nemzetiségek is folyton alatomban dolgoznak meg-kezdett akna munkájukon, de épp az-ért kell nekünk magyaroknak összetar-tani, mert már belső ellenségeink van-nak.

Legyünk tudatában végre valahá-ra annak, hogy az államalkotó faj itt mi vagyunk magyarok és jogainkból ne engedjünk. Ha a magyar nem bán-tja a magyart, akkor még a pokol ka-pui sem vehetnek erőt Árpád népén. És így győzelmet aratunk majd min-den téren!

Dicső vértanuink szelleméből lát-tom ki kellni, Rákóczyt, Kossuth La-jost, gróf Széchenyi Istvánt és Deák Ferenczet, mindmegannyi honszere-lemtől lángoló nagy férfit, kiket egy-

másután megszült a kor, midőn az erős küzdelmek közt nagy szüksége volt rájuk a hazának.

Kérjük a magyarok Istenét, hogy a mai válságos időkben is adjon nekünk nemesen gondolkodó nagy férfiakat, kik bátran követik elődeinek példáját, s akiket bátran követhetünk mi is.

Ne hallgassunk azonban egyes demagogok csábító szavaira, ha mindjárt oly szépen hangzanak is azok. Mert ezek a szíren hangok Scyla és Charibdis mély örvényébe csalnak bennünket a honnan nincs többé szabadság. És veszni hagynak bennünket éppen azok, kik igen gyakran a nép barátainak vallják magukat.

Hanem ha akadnak önzetlen hazafiak, kik a „Szabadság, egyenlőség, testvériség“ kibontott zászlajával szikla szitárdan állanak meg, úgy csak e zászló alá siesen a nép és segítsen a zászlót diadalra emelni.

S ha majd a fenn lobogtatott zászlót diadalra jutattak, akkor lesz csak boldog a nemzet.

Számos fényes, szomorú és örömteli példát mutat fel hazánk története, tanuljunk azokból. Mert a történelem az élet mestere az igazságnak világa!

Képviselőnk beszámolója.

Vasárnap délután a Zrínyi téren tartotta kerületünk orsz. gyűlési képviselője Olay Lajos beszámoló beszédét. A választó polgárok a beszédet mindvégig figyelemmel hallgatták.

Olay beszédében a legapróbb részletekre is kiterjeszkedett. Megemlékezett az obstrukcióról, azon nehéz küzdelmek eredményéről melyeket a függetlenségi párt már eddigis elért.

Legérdekesebb volt az, midőn elmondta, hogy ő beavatott helyről tudja, miszerint a király azért ment Bécsbe, hogy ott az illetékes katonai körökkel megbeszélje azon engedményeket, melyek megadása mellett a békés megoldás sikerülhetne. Szerinte ezek: a magyar tiszt képzés és pedig olyformán, hogy a budapesti, nagyszombati és temesvári katonai iskolákban két tantárgy magyarul lesz előadva és az eddigi hetenkint 2 óra helyett 4 magyar óra lesz. A katonai perrendtartásnál magyar lesz a hivatalos nyelv, az ítéleteket magyarul hirdetik ki és a felbuzgósítás is magyar nyelven adható majd be.

A magyar tisztek visszahelyeztetnek a magyar ezredekhez és ezután csak magyar honos és magyarul tudó tiszt lehet a mi ezredeinknél. A ezimér és jelvény kérdések megoldása. Ami pedig a magyar vezényleti nyelvet illeti, ez szerinte azonnal meg nem valósítható, mert nem áll a kellő számú magyar tiszt jelenleg rendelkezésére, de a magyar tiszt képzés folytán három év alatt ez is megtehető.

Olay kijelentette, hogy ő és Mezősy képviselő társa, nem hiva annak, hogy „Mindent vagy semmit“ hanem ha az általa felsorolt engedmények mind megadtnak, akkor ő a küzdelmet abban hagyja és leszerel, de ha nem, úgy a végtelenségig menő harcot folytatja, ha mindjárt egyedül marad is.

Megjegyezzük, hogy képviselőnk beszéde közben indokolta, hogy annak idején miért lépett ki és most pedig miért lépett újból vissza a „Kossuth pártba.“ A vissza lépést örvendő tudomásul vettük.

Végül mielőtt nagyhatású beszédét befejezte volna, kérdést intézett a polgárokhöz, hogy ha valakinek esetleg valami felvilágosításra van szüksége, hát forduljon most hozzá. Intöztek is nyomban hozzá pár kér-

dést a szociálisták, kiknek azonnal válaszolt és polemizált velök.

Ezek után befejezte a gyakori eljenzéskéntől megszakitott lelkes és tüzes beszédét.

Utána Barla Szabó János pártelnök tartott rövid lelkesítő beszédet a polgárokhoz s ezután a nép egész rendben, képviselőjét éltetve szét oszlott.

Másnap pedig Olay képviselő megkezdte körutját a kerületben, hogy az egyes községekben is elmondja beszámolóját választóknak s körutját ma délután fejezte be. Este pedig részt vesz a Zrínyi ünnepélyen.

Hettyey Sámuel püspök meghalt.

Nagy gyász érte a magyar katolikus egyházat: egyik legkiválóbb papja, Hettyey Sámuel pécsi püspök e hó 1 én délután hirtelen meghalt Karlsbadban, ahol betegségére gyógyulást keresett. A halálhír általános részvételt keltett mindenütt mert az elhunyt püspököt egyháza körén belül kifejlesztett működése révén úgy ismerték, mint kiváló tehetségű, nagy szorgalmú és nemes karakterű férfit, aki a hű szolgálója volt egyháznak és egyúttal nemes fia hazájának.

Jótekonysága is általános ismeretes és különösen sokat aldozott kulturális célokra. Legutóbb 1899-ben keltett országos feltűnést nagy alapítványával, amelyet a katolikus egyetem létesítésére tett; 200.000 koronát adott erre a célra s a király meleg elismerésében részesült érte.

A közoktatás ügye egész egyházi pályáján foglalkoztatta.

Szegény szülőktől származott s a maga erejéből jutott a püspöki székre. Hettyey 1843. szeptember 13-án született. A gimnáziumot Sopronban és Szombathelyen, a teológiát Esztergomban végezte. 1870. augusztus 2-án szentelték pappá. Simor hercegprimásnak már ekkor feltűnt a fiatal pap tehetsége, ezért a nagyszombati érseki főgimnázium tanárává és predikátorává nevezte ki. Ebben az állásban módja volt Hettyeynek jeles pedagógiai képzettsége érvényesítésére. Nagy tudásnak és emberismeretének

Az új otthonban.

— Humoreszk. —

Romantikus hajlamaimnak tudható be, hogy a Liliom-utcában bereltem szobát. Itt fölitalálni véltem ama esendőt és nyugodalmat, a mi után sóvárogtam. Tévedtem. Már a harmadik este azon tudattal hunytam le szememet, hogy ha továbbra is itt maradok, úgy lesz az de biztosan megölegetülök. Sem magamat, sem a esendőt nem találtam föl új otthonomban.

A házigazdám minden áldott nap az étaszter esecsebecsét és a gorombaságok tönkületét hajította neje fejébe. A házi asszonynak is helyén volt a keze és a nyelve, a miből olyan skandalum keletkezett, hogy elátkozta a születésének óráját.

Ha a férj durva volt feleségével szemben az asszony bosszúja a cselédlány ellen irányult. Néhány perc, alatt elmondta mindazt, a mit leánykorában az allattanból tanult. A cseléd ha feleseli, a természetrajzi előadásait fűszerezte, az ősmert konyhai szerszámokkal. Főzőkanál, palacsintasütő, gyűrődesszka stb. csak úgy röpdöste a le-

vegőben, mint kora tavasszal a fecskék.

Elvégre a dobhártyám sincs Bessemer-féle acélból, hogy mindent befogadjon. Füllem a szolgálatot, én a szobát mondtam föl.

Lakás nélkül bolyongtam s már-már azon a ponton voltam, hogy a nyári szezon alatt a városiget enyhet adó fű alatt, valamelyik padon huzodom meg, itt bérlek ingyenes és felette kellemes lakást, de nem tettem. Attól tartottam, hogy az ügybuzgó rendőrség akkor esip nyakon egy-egy éjjeli razzia alkalmával, amikor legédebbben szendergek.

A gondolatot tehát tett nem követte és estére annyi balszerenese közt és tegyük hozzá: oly sok vizsaly után bevonultam új otthonomba.

Az első és második napon oly nyomasztó volt a esend, hogy szinte bántott. De azért ugráltam, mint sziklán a kecske, örömben, mert megfálalni véltem végre azt a helyet, hol igazán nyugalmat élvezhetek. Itt kétségkívül, a mit jó sokáig elmulasztott, homlokodon esókolt a Muzsa.

A harmadik nap estéjén nyolczadfel esztendeje készülő drámámon dogoztam, mi-

kor hirtelen pokoli lárma, ordítózás, sirás és jajgatás hallatszik a szomszédos szobából. A toll a kezemből kiesett, a tintartót (nyilván revolvernek gondolván) megragadtam és rohantam eszeveszetten a szomszédos szobába.

Berontok a házigazdám lakosztályába, hát épületes dolgokat láttam.

A háziur neje kontyát tépdeste ráncigálta, és ordított mint egy sakály. Az asszony körmeivel esett neki urának — fényes eredményel. A kisasszony a pamlaigon visított különböző hangnevekben.

Beléptem nem is zavarta őket. Nyilván nem vettek észre. Én meg ott állottam a dühtől, haragtól reszkette, a szivárvány öszszes színét játszva, szólásra készen.

Végre megsokaltam a dolgot és hatalmas hangon szónokolni kezdtem.

— Uram! Asszonyom! Kisasszonyom! Tisztelt család! A esendőt megszoktam, a lármat nem. Mivel az előttem lejátszódó jelenetekből azt következtetem, hogy ez nem az utolsó, itt maradnom lehetetlen. Ezennel fölmondok. Ajánlom magamat.

Már távozni készültem, de a házigazdám megfogta a kabátomat és visszahozott.

köszönhette, hogy Simor hercegprimás már 1874-ben az esztergomi szeminárium tanárává és tanulmányi prefektusává nevezte ki. Tizenegy esztendőn keresztül töltötte be ezt a kettős tisztelet rendkívül odaadással. Különösen a pedagogia terén ért el nagy sikert.

Leginkább ebbeli érdemeinek köszönhette, hogy 1885-ben a bécsi Pázmáneumba küldték. Itt nyolcz esztendőn át vezette a fiatal papok nevelését hazafias szellemben. 1893-ban *Vaszary* Kolos hercegprimás az érseki iroda élére hívta meg. 1894-ben esztergomi kanonok 1896-ban pedig ezimzetes apát lett, majd *Dulánszky* Nándor halála után 1898. október 28-án pécsi püspökké nevezte ki a király.

Kinevezése általános meglepedést keltett. Püspöki méltóságában is puritán egyszerűséggel élt Pécsen és az egész egyház megyében nagy tisztelet környezte s már aggodva várták haza Karlsbadból. Hottestét haza hozták és Pécsen temetik el nagy pompával.

Hettyey Sámuel, aki csak 1899. január 28-án foglalta el a pécsi püspöki széket, és aki ezen idő alatt különösen az egyházmegye megmagyarosítása és a püspöki jogakadémia kifejlesztése, valamint a tanítóképző-intézet tanárai anyagi helyzetének tetemes megjavítása körül szerzett nagy érdemeket, már június havában szentlászlói nyaralójában kezdett panaszkodni bélbántalmak miatt. Orvosai alapos vizsgálat után idült bélrákot állapítottak meg, de ezt titkolták a püspök előtt. Megis fájdalmi csillapítására Karlsbadba küldötték, ahova augusztus 11-én Budapesten át elutazott. Kíséretében csak unokaöccse, dr. *Hettyey* ezrelorvos és *Jakab* Béla szertartó voltak. A püspöknek sejtelmé sem volt betegsége komoly voltáról. Eleinte úgy látszott, hogy a kúra használ, mert a püspök jobban érezte magát, de a múlt hónap vege felé, váratlanul fokozódó mértékben tértek vissza szenvedéseit. Augusztus 24-én operálni kellett a püspököt. Az operáció sikerült és napról-napra érkeztek hírek, hogy a püspök állapota javul és rövidesen teljes gyógyulás remelhető. Azonban a püspök állapota hirtelen súlyosbodott és a katasztrófa minden percen bekövetkezhetet. *Jakab* szertartó értesítette a székeskáptalant, a püspök elhunytáról.

A gyászbeszédet a káptalan az nap 5 órakor a vártemplom harangjának méla bugyogásával adta hírül a megrendült közönségnek. A székeskáptalan azonnal egybegyűlt és mély megilletődéssel adott kifejezést gyászának. Azután intézkedett, hogy a püspök holtteste Karlsbadban bebalzsamoztassék és azután Pécsre szállíttassék.

A székeskáptalan *Troll* Ferencz választott püspök elnöklésével tartott üléséből a kormányt és a hercegprimást értesítették. A püspöki javak lepecsételésére *Hanny* Gábor pápai prelátus és *Wurster* József kanonok küldettek ki. A városban az összes középületekre kitűzték a gyászlobogót. Szigetvárott is gyászlobogó leng a plebánia templomon. A káptalan és a család gyászjelentést adott ki. A temetés hétfőn délelőtt lesz Pécsen. A beszérelést és a temetést gróf *Majláth* erdélyi püspök gyengélkedése miatt gróf *Széchenyi* Miklós győri püspök fogja végezni.

H I R E K.

A kauzció.

Egy kis kadétba volt szerelmes
A szőke lányka Nellike,
S a kis kadét őt úgy szerette,
Mint földi lényt még senkise.

Azóta ám sok év lepergett . . .
A kis kadét ma ezredes,
Szép Nelli ma már vén kisasszony
S szerelmük emlékként repes.

Ha néha mégis összejönnek
Az ajkukon nincs semmi szó
De néma nézésük beszél:
„Ha meg lett vón a kauzció“ . . .!

K. P.

— **Kinevezés.** *Tallán* Gyula Somogyvármegye főispánja, a volt megyei számvevőségétől *Németh* Józsefet II. oszt. járási irnoknak a szigetvári főszolgabíróvához kinevezte és már át is helyezte.

— **Anyakönyvi kinevezés.** A m. kir. belügyminiszter *Frána* István apátii segédjegyzőt helyettes anyakönyv vezetővé nevezte ki, az anyakönyvvezetésen kívül a házasság kötéssel is felhatalmazta.

— **Városok alapítványai a vidéki hírlapírók részére** Méltányolván azokat a kiváló szolgálatokat, melyeket a magyar sajtó pár száz munkásának ügyében teljesít a vidéki hírlapírók országos szövetsége, a vá-

rosok egész sora lép utóbb alapítványokkal a szövetség tagjainak sorába. E napokban a következő városok hoztak ilyen, a hírlapíró szövetséget megtisztelő határozatot: *Brassó, Kaposvár, Nagykikinda, Nyíregyháza és Szatmárnémeti*. Meg kell itt jegyeznünk, hogy több vidéki város minden különös felszólítás nélkül önként lépett a vidéki hírlapírók országos szövetsége alapító tagjainak sorába. A négy előbbi város egyenkint 200 koronával lépett az alapítók közé, az utóbbi város pártoló tagul jelentkezett. Hja bizony ebből is láthatjuk, hogy másut többre becsülik a szabad sajtó munkásait mint nálunk.

— **Nagy tűzvész.** Mint nekünk jelentik, m. hó 29-én délután 1 órakor Boldogasszonyfán *Janszky* Edéné háza kigyuladt. A tűzvész a nagy szárazságban ugyszólván végig futott a szomszédos szalmás házakon és melléképületeken s a keletkezett szél még jobban élesztette azt. A lakóság rémülete feirhatatlan. Többnyire a mezőn voltak elfoglalva és rémülten siettek haza, de már akkor öt ház lángokban állott. A kárvallottak. *Janszky* kívül ezek: *Donner* János kinek háza és melléképülete gabonája és 60 darb. sertése, ugyszintén *Reich* Andrásnak 80 drb. sertése, *Pfeffermann* Jánosnak 40 drb. sertése, *Feuerstein* Józsefnek 20 drb. sertése *Fischer* Andrásnak háza, de valamennyi felsoroltnak épületei gazdasági eszközei, gabonája és ruhaneműje porrá égett. A tüzet miután nagy volt a vízhiány csak nagy nehezen a késő esti órákban tudták eloltani. A kár meghaladja a 16 ezer koronát. A biztosítás révén megtérül ugyan némelyiknek; valami de legtöbbjét tönkre tették a pusztító elemek. A borzalmas tűzvész az eddigi nyomozás szerint gondatlanságból eredt.

— **Szőlőtolvajok.** Mint halljuk a turbéki szőlőhegyen nap-nap után tolvajok garázdálkodnak és a már érett szőlőt lopják. A héten is *Faboritza* József szőlősgazda szőlőjéből pár kosár szép szőlőt lopott el egy szigetvári asszony és ember, de a vinczellérek elfogták őket, Szőlősgazdáink általában panaszkodnak, hogy termésüket megdézsmálják. Jó lesz, ha a csöszök nem alusznak annyit és legalább most örködnek, hogy annyi lopás ne történjék a hegyben.

Óriási esend volt a szobában. A háziur felém fordult, háromszor köhécselt, majd megszólalt:

— Megbocsát kedves Tornyai ur, de Önnek nincs igaza. A mit nálunk látni volt szerencsése (?) az kivételes eset. Ugyanis vásárnap a „*Kedélyes Családapák*“ asztaltársasága, melynek szerény tagja vagyok egy mulatságot rendez, színielőadással, tombolával, világpostával és táncal egybekötve. Személyjegy ára 2 kor., családjegy 5 kor., katonák és . . . pardon ez nem tartozik ide. Nos tehát a mulatságon színre kerül egy ötfelvonásos dráma, melynek egyes jelenetében, gazdag, megkapó, izgalmas részekben das, kiváló talentumról tanuskodó darabot a „*Szereltem tébolgyultjai*“-t.

— Hah röpent ki ajkamból és a földre roskadtam.

— Mibaja? — Kérdé ijedten házigazdám.

— Mar semmi, már jól érzem magam, oh engedje meg, hogy megszorítsam a ke-

zét, az egész családja kezét, az egész asztaltársaság kezét, a kik e darabban szerepelnek. Végtelen boldog vagyok. E darabot — én irtam.

Általános gratulálás. Kölesönös bók.

Ez éjjel szerzői sikerrel álmodozván, nem aludtam. Az első között láttam magam tündökölni, ragyogni.

Masnap ugyanazon lárma rázott föl me-rengéséből. Oly végtelen jól esett e harmat oly szívesen halgatta fülem. Beröpültem hogy darabom próbáit végig élvezem. Éppen akkor törülte képen házigazdám feleségét. Ahan — gondoltam magamban — messze tartanak már, a 4-ik felvonás 3-ik jeleneténél vannak és elég jól, világosan adják elő.

A próbák nagy serényen folytak minden áldott este, és a lárma oly jól esett szívemnek, hisz egyik leg-sikerültebb darabomról volt szó, melylyel vagy tiszszor pályáztam ugyan és mindannyiszor visszautasították, de ez nem a dráma rossz-ságának mint az Akadémianál és színházaknál uralkodó Klikkrendszernek tulajdonítható.

Igy pergett le hosszas és szorgalmas próbák után egy fél esztendő, anélkül, hogy a darabom színrekerült volna. Faggatásaimra ez volt a válasz, hogy a szereplők még nem tudják jól szerepeiket és addig nem lehetnek a nyilvánosság elé. Kudarcot vallani nem akarnak. Belenyugodtam.

Egy esztendő után is még szorgalmasan tanulták, próbálták a szerepeket. Megsokaltam. Rájöttem arra, hogy rutul becsaptak, soha se volt szándékuk darabot előadni, koholt dolog volt az egész, és azzal az ürüggyel, hogy drámát fognak színre hozni, Palástolták, leplezték a házigazdáméknál divó rendes zsörtölődéseket, civakodásokat.

Hogy ezek után mi történt velem, azt nem merem leírni. Lelkiállapotom leírásával nem merek próbálkozni.

Levontam a tanulságot, mely szerint: *Akkor kezdünk okosak lenni, mikor rájövünk arra, hogy szamarak vagyunk.*

Nequisz.

— **Öngyilkos postaszolga.** *Markotán* György a helybeli m. kir. posta és távirada hivatal egyik szolgálója, miután a fizetését elverte és adcságokat is csinált: szerdán reggel a Zsiga-féle kertben felakasztotta magát. Mire észrevették már meg volt halva. Nem bonczolták fel. Temetése csütörtökön délután volt. A boldogtalan ember özvegyét és kis gyermekét hagyta hátra.

— **Furfangos tolvajok.** *Schmidt* Jakab n. hársági lakostól, míg ő kün a mezőn dolgozott *Gaj* Ferecz és *Pirkhoffer* János a lakásába behatoltak és onnét 1 drb. zsebórát és 2 kor. pénzt elloptak. Amint azonban az óratolvajok megtudták, hogy a csendőrség erélyesen nyomoz, megijedtek és az órát vissza lopták *Schmidt* ablakába. Az ügy a kir. járásbírósnál nyer elintézését.

— **Olcsoőbb lesz a cukor.** Bizonyára örvendenek takarékos háziasszonyaink, hogy szeptember 1. óta a cukor árák tetemesen csökkentek. Ezen árszállítást a nagy államoknak brüsseli konvenciója okozta. Más országokban már most olcsóbban kapja a fogyasztó közönség a cukrot, míg nálunk, a legjobb esetben is legalább még 2 hét eltelik míg olcsó cukorhoz jutunk.

— **Elragadták a lovak.** Folyó hó 4-én d. e. 10 órakor *Kóra* János hoboli lakos amint a *Jankovits*-féle vendéglő kapuján kihajtatott egy másik kocsival össze ütközött és kocsijának rudja eltört. Lovai erre megbokrosodtak és örült vágatással ragadtak magukkal gazdájukat és a kocsin ülő menyecskét. Végre ifj. *Singer* Ármin fakeskedő háza előtt a koci az árokban megakadt és a benne ülők a lovak közé estek. A menyecske súlyos zuzódásokat szenvedett míg *Kóranak* semmi baja sem történt.

— **Lövöldöző pinczetörő.** Egy vakmerő pinczetörőt sikerült a héten elfogni a csendőrségnek *Pandur* József viszlói lakos személyében. A dolog így történt: *Pandur* egy szép estén elhatározta, hogy ma éjjel borért megy, de természetesen a más szőlőjébe. Elhatározását nyomban tet követte. Befogta egy lovát a kocsijába és magához vevén egy csomó álkulesot, gyertyát meg egy 6 lövetű 12 milliméteres nagy forgópisztolyt és utra kelt a hársági szőlők felé. Először is *Hoffman* Lőrincz présházánál próbált szerencsét, de kulcsa beletörtött a zárba. Ezután a szomszédos présházához ment, honnét egy üres 1, akós hordót loptott el. Ekkor a következő *Sebestyén* Lőrincz hársági lakos pinczéjébe hatolt be, és ott a kocsiján már magával hozott 16 és 24 literes hordókat megtöltötte és ezután fel is rakta kocsijára. Most az akóst vitte le a pinczébe, de szerencsétlenségére egy szőlősgazda járt arra, ki a világosságra figyelmes lőn és a hegyőrt hívta segítségül, hogy a tolvajt elfogják. De tervük nem sikerült, mert *Pandur* az ajtón kilövöldözött, mire a két ember elfutott. Ezután pedig kocsira ült és hazafelé menet a megtöltött hordókat *Kis* József viszlói bíró szalmakazaljában elrejtette. Ezek után nyugodtan pihenni tért Üldözői pedig a koci uton a nyom után haladva hajnalra éppen az ő házához értek de azokat egy doronggal ismét elriasztotta. Az esetről jelentést tettek, mire *Hegyessy* János járásunk főszolgabírája maga vette kezébe a nyomozást és azt a tőle megszokott erélyességgel és ügyességgel vezette. A nyomozásnak meg is lett a kellő eredménye mert úgy a bort mint az álkulesokat és a revolvert is *Pandurnál* megtalálták. A tárgyak elkobzása és a beismerés folytán jelentős tétetett a kaposvári kir. ügyészséghez.

— **A szigetvári szociáldemokraták párt-szervezőte,** folyó hó 13 án d. e. 10 órára a vásártérre, népgyűlést akart egybehívni. melynek programja: 1. Az általános és titkos választói jog. 2. Miért szegény a nép. De ezen gyűlésre a felhívást, miután a nemzetközi szociáldemokrata forradalmi párt szervezetnek szigetvári párt szervezőte nevében hívták egybe; *Farkas* Gyula t. b. főszolgabíró nem engedte kiragasztani, s addig a gyűlés megtartását sem engedélyezi, míg az ügyész-től válasz nem érkezik arra nevezve, hogy lehetséges e hogy Magyarországon nyilvánosan működő forradalmi párt legyen? Mi is kíváncsian várjuk az ügyész véleményét.

— **Vesztett ebmarás.** Folyó hó 3-án N.-Hárságyon egy veszett eb több kutyát megmárt. Ritics pusztán pedig számos sertést harapdált össze a kóbor veszett állat.

— **Bolt a járdán.** Már több ízben és többen fordultak hozzánk, hogy említsük fel miszerint a gyalogjárókat egy kereskedőnek sincs joga felhasználni arra, hogy portékáját kirakosgassa az utcára. Igazuk van az illetőknek. Mert a kereskedő csak a boltját bírja bérben vagy lehet az a saját házában is de még akkorsincs joga ahoz, hogy a járdáig a földtől egész a háztetőig eltorlaszolja és egész a kocsitig kirakodjon. Különösen áll ez az ugynevezett „Párisi nagy áruházra“ melynek tulajdonosa úgy látszik nem elégszik meg a zárt kirakattal, hanem az alacsony bolti sátorra kigagat cipőt, eszimat paplant, inget, gatyát, ággyeritőt iskola táskát napernyőt, esernyőt csomagokat és még tudja Isten miféle tárgyakat, úgy hogy alig képes az ember arra elmenni És ha azt akarja, hogy a fityegő portékák eszimak cipők leneverjék fejről a kalapot, hát kénytelen le térni a kocsitúra. De nemesak a Párisi áruház előtt látjuk ezt, hanem vannak még több ilyen kereskedők is nálunk kik a fele boltjukat különösen hetivásárkor midőn amugy is nagy a forgalom, kün az utcán tartják. Nő hát ez Törökországba, vagy Ázsiába való izléstelen dolog. A jó izlés nevében kérjük a tisztelt kirakodó kereskedő urakat, hogy ne csináljanak az utcákon török bazárokat és csak tartsák ben a portékájukat, hisz ugyis tudjuk ki mit árul. Bizony az előljáróság és a rendőrség is okosan tenne ha mielőbb betiltaná ezen fura szokást, és nem engedné meg a közönség és a közbiztonság rovására a jogtalan térfoglalást.

— **Állat az emberben.** *Bohár* Károly és *Szabó* Sándor n. atádi eserep fedő legények a m. hó 27-én Zádor községben dolgoztak és úgy délután 5 óra tájban erővel betörték *Gali* Lidi napszámosnő zárt lakásába, hogy a szegény asszonyon állati ösztönüket kielégíthessék. A szorongatott asszony a mennyre csak tudott védekezett a két gazember merénylete ellen és lármát csapott. Mire a minden emberi érzésből kivetkőzött bestiák terve nem sikerülhet s e fölötti boszujukban kiszemelt áldozatukat véresre verték. Reméljük, hogy az illetékes bíróság szigoruan fog elbánni a két merénylővel.

Tíz pengő — kötőire. A gödöllői járásbírósnak valami választási kihágásért *Cenner* Lajos budapesti káplánt husz korona pénzbüntetésre ítélte. *Cenner* postán küldte el a pénzt a járásbírósnak s az utalvány szélére ezt írta:

— Itt küldöm a tíz pengőt, vegyen magának érte kötelet.

A törvényszék *Cenner*t becsületsértésért 15 korona pénzbüntetésre ítélte. A királyi Tábla azonban *Cenner*t a becsületsértés vádja alól fölmentette, ellenben hatóság ellen elkövetett kihágás miatt elítélte 20 koronára.

— **A Pettendi réműlet.** Ismét egy jó anekdota kincsét szolgáltatott nekünk a furesaságai révén már rég híressé vált *Pettend*. Ugyanis é hó 2-án egy ficzánkoló csikó az istállóban belekeveredett a kötőfékbe és felakasztotta magát. A gazda véletlenül nem lévén odahaza, hát az asszony vette észre az öngyilkosságot; mire jajveszkelve és lármát csapva kirohant az utcára. A kiabálásra össze seroggett a falu apraja nagyja kik megijedvén azt hitték, hogy tűz ütött ki, szétszaladtak, félreverték a harangokat és már a lovakat kezdték befogni a feckendőbe. Ekkorra már a jajveszkelő asszony is magához tért és nagynehezen kinyögte, hogy hiszen nem ég semmi, csak a csikó akasztotta fel magát.

*) A közönség köréből.

Megjegyzések a plebános kinevezéshez.

— Olvastam, hogy *Andrássy* Sándor gróf kinevezte a szigetvári új plebánost. Ideje volt. Régóta áll üressen a plebánosi szék, szükséges már, hogy állandó lelki vezért kapjanak a hívők.

Egyről azonban elfeledkezett a gróf ur e kinevezésnél; a hívőkről, a szigetváriakról. Elfeledkezett arról, hogy több száz ember aláírásával ellátott kérvényünk fekszik előtte, melyben nagy alázattal felhívtuk magas figyelmét arra, hogy nekünk már volna plebános jelöltünk, s kértük, hogy azt nevezné ki.

Nem nevezte ki. Joga volt ezt tenni, nem is kereskedem rajta.

Az esti deputáció-tól azonban bátor vagyok kérdezni: hogy van megelégedve e a kinevezéssel?

Mert azzal indult utra annak idején, azzal okolta eljárását, hogy figyelmes udvariasságával helyreállítja Szigetvár és a grófi család közt a jóviszonyt, jóindulatot barátságot, igazi patronusi hajlandóságot ébreszt irántunk a grófban.

Ez a kinevezés azt mutatja, hogy mindez nem sikerült. A gróf ur elfeledte a hajlongást, a szónoklatot, az udvariaskodást s nem sietett viszonzni az esti deputáció figyelmét és udvariasságát, hanem a legelső kínálkozó alkalmat arra használta föl, hogy nem teljesítette a szigetváriak óhaját jelöltjüket nem nevezte ki plebánosnak.

Udvariasságunkért figyelmünkért, alkalmazkodásunkért tehát nem ezek viszonzását kaptuk, hanem egy kegyelmes fricskát az orrunkra. Vallja be legalább az esti deputáció, hogy nem ezért hajlongott a nemes gróf előtt.

Azt ellenben én váltom be, hogy a „Delsomogy“-nak teljes igaza volt az Esti deputáció-ról irt kritikájában s azt az állítását, hogy a gróf előtti deputációzás fölösleges és haszontalan volt — a plebános kinevezés fényesen bebizonyította.

Spectator.

*) E rovatban közérdekű felszólalásokat díjtalanul közlünk, de a felelősség a beküldőt terheli.

CSARNOK.

Szigetvár története.

(Folytatás).

A belső vár nem volt számbavehető erősség. Sövény fallal kerített kör alakú domb volt, közepén állt az ismeretes gömbölyű torony és még két más épület. A sövényfallon kívül sáncz és árok védte. Egyetlen kijárata a vár kapuja felé nyílt és az árkon atvezető hidja boltozatos tetővel volt ellátva. E kör alakú emelkedés átmérője 37 méter. Erre a szűk helyre vonult vissza a védők 300-ra olvadt csapata, a nők és gyermekek.

Szorongásig megtelt az utolsó menedékhely. A benszorultak sorsa meg volt pecsételve. Hosszabb ellenállásra nem gondoltak. Gyöngye volt erre a belső vár de a védelmet e nélkül is eredménytelenné tette volna az élelem és vízhiány.

6-án hozzá látott a török a belső vár megvívásához. Az ostrom terve egyszerű volt, de kegyetlenül biztos eredményt ígért. Az elfoglalt vár egész területét megszállták a török hadak fát és rőzsét halmoztak föl a belső vár falai körül, azt meggyújtották s egyben folyt a falak ágyúzása is. Keserves egyben folyt a falak ágyúzása is. Keserves volt a védők helyzete, fenyegetni kezdte őket a tűzhalál is. Látták hogy a végzet kikerülhetetlen, elhatározták hát, hiven eddigi küzdelmeikhez, nem engedik urrá lenni fölöttek a tűz vagy éhhalált, hanem kirontanak s amennyit csak lehet ártanak a törököknek s elvesznek hősközzé illő fegyverek alatt.

A kirohanást szeptember 7-ére tervezték. Zrinyi korán reggel már diszbe öltözött. kincseit elégette, buzdító beszédet intézett bajtársaihoz s azután kinyitatta a belső vár kapuját egy ágyut lövetett ki az ellenségre s ennek füstje alatt kitört az ellenségre.

Az ágyulövés megtisztította ugyan a hid előtti utat egy kevéssé, de csakhamar új tömegek foglalták azt el, úgy hogy a védő csapat erejét kellően ki sem fejthette, a hidon ki nem is juthatott, mert valószínűleg alapos mészárlást vitt volna végig a török sorokban.

Zrinyi és a belső várból kijutott társai a hid előtt ütköztek össze a törökkel a mely hid tetővel s oldalfalakkal lévén ellátva, ahhoz kívülről hozzáférni nem lehet. Téves tehát azon általános hiedelem, hogy Zrinyi ott halt meg „a holtak hidján.“ A hid előtt találta mellén az első golyó, de azért tovább küzdött, míg a másik szeme táján halántékába nem furódott s meg nem ölte.

A védők egy része ben rekedt a belső várban, a hová a török rohammal benyomult 3-4 ember kivételével őket megölte. Azután zsákmánylás következett miközben a

janicsárok valahogy véletlenül a gömbölyű toronyban elhelyezett löport meg gyújtották s az egész belső várat a levegőbe röpitették hogy annak nyoma sem maradt. Sok törököt ez a robbanás röpitett a más világra.

Zrinyi holttestét a janicsár egy ágyura fektette s aztán fejét vetelvén, azt a nagyvezérhez vitték, ki karóra tüztette s közszemlére tette. Ezután a budai basához küldték Zrinyi fejét, ki azt Salm grófhhoz Komáromba vitette, ez pedig a győri táborba hol katonai pompával ideiglenesen a templomban helyezték el. Innét aztán Zrinyi György Csáktornyára szállította s a Szt-Ilona nevű Zárdában a családi sírboltba eltemette. Szt-Ilona ma Csáktornyához közel fekvő puszta, a templom, ma is áll, de Zrinyi sírhelyét síremlékét nem találni benne.

A fejtől elkülönített holttestét a banyalukai basa temetette el, valószínűleg Szigetben.

(Folytatás következik).

Egy jó karban lévő KERÉKPÁR

megvételre kerestetik.

Czim: A kiadóhivatalban.

Friedman Károly

legnagyobb és legocsóbb

BUTOR RAKTÁRA

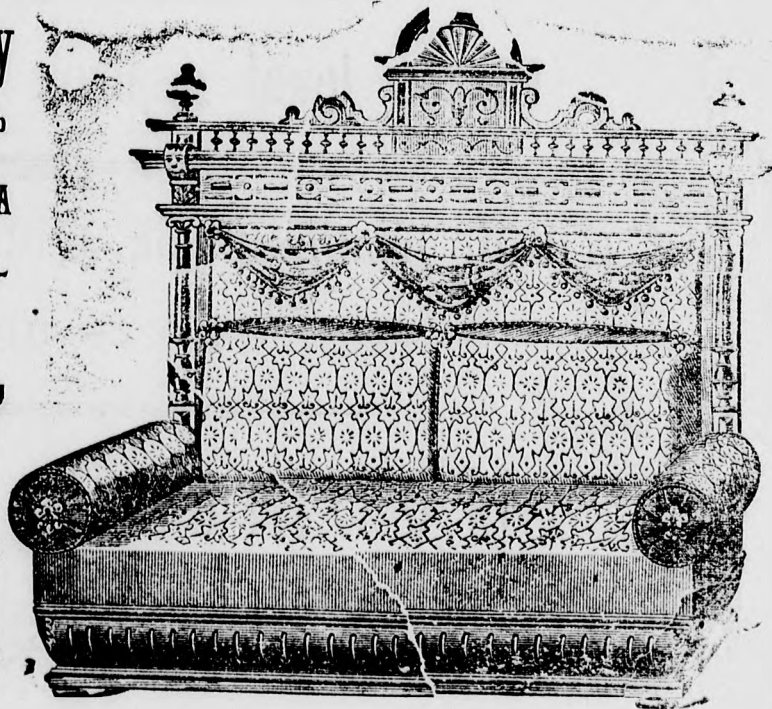
kárpitos és díszítő üzlete

PÉCSETT,

Siklói országot 44.

Ismételadkn ak, nagyobb berendezéseknél egyeseknek is

10% engedmény.

Gabona-piacz.

Fuchs A. Fia gabona keresk. jelentése szerint
Árak a legújabb jelzés szerint 50 kgm
ként értetődnek,

Szigetvár, 1903. szeptember 4-én.

Buza új	— K.	6 70	7 —
Rozs	„	5 —	5 40
Árpa	„	5 50	5 70
Zab	„	4 80	5 —
Tengeri ó	—	6 —	6 50
Hajdin	„	8 50	— —

Kia lja a szerkesztőség.

Mezei egerek

Tömegek és biztos kipusztításra ajánlom az általam készített és már eddig is sok előkelő uradalomban, nagyobb gazdaságokban, ugyazint több községekben a legjobb sikerrel használt

egérmérget

labdacs alakban, eddigi tapasztalatok szerint 1 holdra 1-2 kiló elegendőnek bizonyult, 100 kiló ára 90 kor., öt kilós láda 8 kor.

SIPÓCZ ISTVÁN
gyógyszerész
Pécs, (Baranyamegye).

Megrendeléshez hatóságai engedélyt kérek mellékelni.

Hirdetéseket jutányos árért vesz fel
a kiadóhivatal.

KOZÁRY EDE

könyv-, papir- és rajzszerszer kereskedése — könyvnyomda könyvkötészete

SZIGETVÁR, Zrínyi-tér 46. sz.

Polgári és elemi iskolai tankönyvek,
iskolafüzetek, irkák, könyvtáskák, tolltökök, rajzszerszerek gombfestékek raktára.

Gyors és amerikai sajtóval felszerelt

nyomdájában készülnek csinos névjegyek, eljegyzési
kártyák, meghívók, körlevelek, ügyvédi és hivatalos nyomtatványok
gyorsan diszesen s jutányos árban.

Kitűnő Solingeni zsebkések.

Diszes imakönyvek (Páduai Szt.-Antal), képes és kereskedelmi beíró könyvek.

Diszes levél papírok dobozok és borítékokban.

Kitűnő irodapapírok, Kuhn tollak, Hardtmuth írónok,
író és másoló ténták.

Nyomtatvány raktár.